

● A 2000. év és a számítógépek

A probléma kipipálva?

Ezzel a némileg elhamarkodott mondattal fejeztük be elmúlt alkalommal (csak akkor még felkiáltójelet tettünk a mondat végére), midőn rájöttünk, hogy a DOS szintű dátumbeállítás frissíti az RTC évszázad-byte-ját. Ám a dolgok ennél azért kissé összetettebbek.

A kézi beavatkozás természetesen a legolcsóbb megoldás, így otthonra mindenképpen ajánlott. Tehát még egyszer, a 2000. év beköszönte után a DATE-paranccsal beállítjuk gépünk dátumát, és készen is vagyunk hardverünk gyógyításával. Ha ehhez még olyan szerencse is társul, hogy gépünk RTC-je helyesen kezeli a szökőévet, akkor február 29-én sem kell újra dátumot állítanunk. Persze a manufaktúrális eszközök kevésbé jól használhatók olyan szervezetenél, ahol több száz, esetleg ezer gép ellenőrzését kell elvégezni. Ezért azután csak szét kell néznünk alternatív megoldások után.

Az RTC chipcseréje jelenthetné az igazi megoldást, ami a problémát valóban a gyökerénél oldja meg. Ám ennek elvégzése szakembert igényel. Szét kell hozza szedni a gépet, és ami a legnagyobb baj, hogy nem mindegyik gép alaplapiján lehetséges kicserélni az RTC-chipet.

Talán kicsit könnyebben kivitelezhető megoldás a BIOS upgrade, vagyis felújítás olyan esetekben, amikor ez szoftveresen kivitelezhető. Már most is találhatunk olyan gépeket, ahol az „intelligens” BIOS dátumkorrekciót végez, mielőtt azt továbbadná a DOS-nak, vagy valamilyen alkalmazásnak. Honnan tudja a BIOS, hogy mikor hibás egy dátum? – kérdezhetnék joggal. Nos, on-

nan, hogy bizonyos feltételezéssel él, és ehhez tartja magát. Nevezetesen, azt mondja, hogy ha egy dátumban az év 50-nél nagyobb (pl. 85), akkor a dátumot huszadik századnak tekint (1985), különben pedig 2000-nél nagyobb. Eszerint, ha az RTC 39-et ad évszámnak, akkor BIOS-unk ezt 2039-cé alakítja.

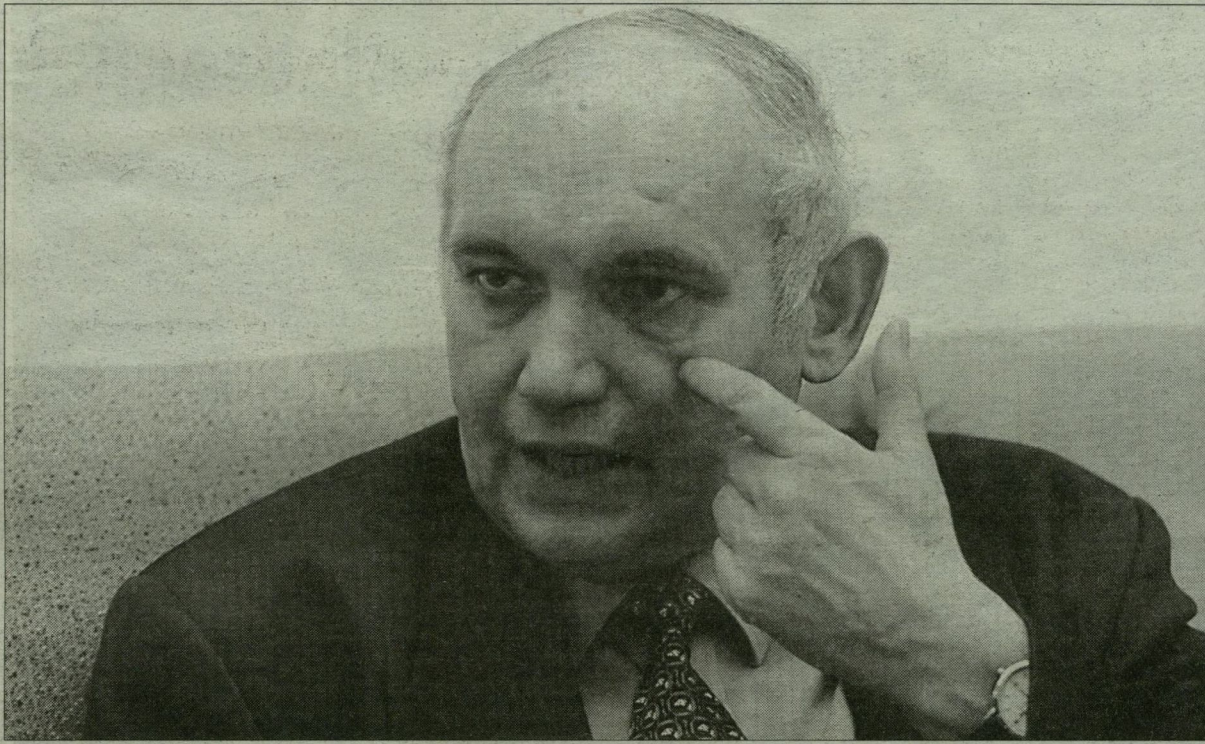
A BIOS-felújítás igazi nehézsége abban áll, hogy ahány gyártó, annyi különböző upgrade-beszerzés, továbbá bizonyos, távol-keletről származó gépek esetében az upgrade bizony nem áll rendelkezésre, de nem is szerezhető be, mert már maga szállító sem áll rendelkezésre. Ezért a legáltalánosabban elfogadott megoldás ún. TSR, vagy másként memóriarezidens program alkalmazása. A legtöbb y2k hardvertesztelő és -javító szoftver ezt a megoldást választja. A memóriarezidens programot a gép bekapcsolásakor (bootoláskor) az autoexec.bat tölti be a memóriába, ami ettől kezdve folyamatosan figyeli dátumokkal kapcsolatos tranzakciókat, és szükség esetén beavatkozik.

Úgy belefeleledkeztünk a megoldások felsorolásába, hogy észre sem vettük, hogy ezek mindegyike feltételezi, hogy gépünk operációs rendszere a DOS. Így azután könnyen gondjaink támadhatnak, ha gépünk SCO-UNIX, Linux, vagy akár csak Windows NT operációs rendszert használ. Számos esetben célszerű tehát megfontolni a szoftveres megoldás helyett a hardverkétya alkalmazását, amely gépünk alapjainak egyik üres ISA-csatlakozójába dugva, biztonságos és végleges megoldást nyújt PC-nk hardverének gyógyítására.

Maróti György

● Beszélgetés az FDSZ elnökével

„Nincs létszámfelesleg”

Kis Papp László: „Azt azonban világosan látni kell, hogy ezt egy lépésben nem lehetett megvalósítani.” (Fotó: Miskolczy Róbert)

Semmit sem lehet alárendelni az integrációnak, az csak eszköz lehet – nyilatkozta lapunknak a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének (FDSZ) elnöke. Kis Papp László tíz esztendőre áll a tízenházer tagot számláló FDSZ élén. A szakszervezeti vezetővel bérekről, FDSZ stratégiáról, intézmény-összevonásokról beszélgettünk.

● *Tavaly ilyenkor kemény és heves bértárgyalásokat folytattak az oktatási tárccal, illetve a kormánnyal. Most csend van az FDSZ körül. Ez vihar előtti csend, vagy egyszerűen elégedettek azzal, amit kaptak, a 16 plusz 3 százalékos béremeléssel?*

– Most tényleg relatíve csend van az FDSZ körül. Ez annak tudható be, hogy az új kormánnyal – a költségvetés számainak ismeretében – már november végén megállapodtunk az idei béremelésekről. Ami a béremelés intézményi végrehajtását illeti, arról a napokban egyeztetünk a Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanácsban, ahol elveket fogalmazunk meg. Tudniillik a közszféra ideai béremelése nem függ a közalkalmazotti bértáblától, hiszen a bértételeket befagyasztották, aminek következtében minden ágazat a saját maga által kiharcolt béralkut valósítja meg.

Kezelnit kellett a bérfelesltséget

A felsőoktatásban minden intézmény megkapja a 13 százalékat. Ezen túlmenően létezik még az úgynevezett differenciált minőségi bérfejlesztés, ami elsősorban annak a függvénye, hogy az intézmény a normatív finanszírozásból mennyi hallgatói többletet tudott megvalósítani. Ez átlagosan 3 százalékos. Ezenkívül van még két tétel. A vezető-oktatói pótlékot a professzorok tavaly február, a docensek pedig szeptember óta kapják. Idén január elsejétől az adjunktusok és a tanársegédek is – s ebbe beletartozik a nyelvtanár és a testnevelő tanár is – részesülnek ebből a központi oktatási pótlékból, ami most 6750 forintot jelent az érintetteknek, de az adjunktusok esetében az összeg szeptembertől 13 ezer 500 forintra fog emelkedni. Minde-

Névjegy

1940-ben született Pécsen.

1964-ben a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) Építész-mérnöki Karán szerzett diplomát.

1964–67-ig az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem (ÉKME) Fotogrammetriai Tanszékén tanársegéd.

1967–69-ig a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalatnál dolgozik.

1969–76-ig ismét az ÉKME-n tanít.

1977-től a BME Általános Geodéziai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára.

1988-tól a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

1990-től az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés elnöke.

zért nagy harcot vívott az FDSZ.

● *Úgy gondolom, hogy a harcot meg kellett vívnia a szakszervezetnek, mert míg a professzorok és docensek jövedelme a minőségi pótlékkal jelentősen növekedett, addig az adjunktusok, tanársegédek és az oktatást segítőket a létminimum környékén éldegéltek.*

– Való igaz, a kialakult belső bérfelesltséget kezelnie kellett az FDSZ-nek, mert nekünk az adjunktusok, tanársegédek és az oktatást segítőket érdekeit legalább úgy kell védenünk, mint a professzorokét. Azt azonban világosan látni kell, hogy ezt egy lépésben nem lehetett megvalósítani. A problémával 1997-ben kezdtünk el foglalkozni, s az elmúlt év végén, az 1999-es költségvetés ismeretében, már le tudtunk menni az asszisztenciára is. Sajnos az oktatást segítőket esetében nem lehet pótlékrendszert megvalósítani, alkalmazni, mert nincs rá lehetőség. Viszont azt mindenképpen szeretnénk elérni, hogy a 13 százalékból 6k egy magasabb összeget kapjanak. Elképzeléseink szerint 18-20 százalékos. Akkor viszont a professzorok és docensek – akik számára tavaly jelentős pótlékemlést sikerült biztosítani – szerényebb összeget kapnának. Most azt tervezzük, hogy az asszisztenciát és az oktatást közvetlenül segítőket részesítjük nagyobb béremelésben.

Doktoranduszok – nehéz helyzetben

● *Az FDSZ megalakulása óta, kerek tíz éve áll a szakszervezet élén. Miben változott az FDSZ taktikája, stratégiája az egy évtized alatt?*

– Mivel függetlenek vagyunk a politikai pártoktól, se pozitív, se negatív értelemben nem érintenek bennünket a kormányváltások. A pártsemlegesség és a politikamentesség az FDSZ alapítóelve. A másik: kizárólagosan az intézményi és a dolgozói érdekeket védjük. Itt nem csak szociális érdekekről van szó, mi több, azon már régen túlnőttünk. A legnagyobb változás, amit a tíz év alatt véghez kellett vívniunk, hogy a szakmai érdekvédelemre kellett berendezkednünk. Bár foglalkozunk szociális kérdésekkel, nem az üdülési jegyek elosztása a fő területünk.

● *Milyen szervezeti fokon áll most az FDSZ?*

– Átlagosan 60 százalékon vagyunk. Országosan ez jó arány. Kellemes meglepetésként ért, hogy a professzori pótlék bevezetését követően nagyon sok professzor lépett be a szakszervezetbe.

● *Milyen kapcsolatban állnak a hallgatói testületekkel? Ezt azért kérdezem, mert korábban, gondoltunk csak a tandíjellenes tüntetésekre, adtak közös tennivalókat. Most vannak-e közös célkitűzések?*

– Igen. Együttműködünk a HÖÖK (Hallgatói Önkormányzatok Országos Konföderációja) országos vezetésével. Annak idején a HÖÖK tandíjellenes tüntetését mi is támogattuk, ők viszont kiálltak mellettünk a Bokros-csomag kapcsán. Az, hogy az Alkotmánybírósági pert megnyertük, egyebek mellett annak is köszönhető, hogy a HÖÖK teljes melessellességgel kiállt mellettünk. Az új vezetéssel nemrégiben kötöttünk egy együttműködési megállapodást. Lehet, hogy most nem olyan látvá-

nyosak a feladataink, de mindig van közös munkánk. Most a legfontosabb, hogy a doktorandusz hallgatók jogviszonyát rendezzük. Az FDSZ-nek az utánpótlás miatt is lényeges a kérdés, hiszen a doktoranduszok a jövő professzorai.

● *Akik igen kis pénzért, igen nagy munkát végeznek.*

– Tudom. Hihetetlenül nehéz körülmények között élnek, főleg azok, akik már családot alapítottak, hiszen az egyetemek építenek rájuk, rengeteg órát kell tartaniuk, ugyanakkor vizsgáznuk és kutatniuk is kell. Én úgy próbálok segíteni a doktoranduszoknak a Műegyetemen, hogy olyan jellegű megbízást adok nekik, amivel egy kis pénzhez juthatnak.

Az integráció mint eszköz

● *Hogyan befolyásolja a szakszervezet munkáját az integráció? Ön mit tart az ezredfordulóig az FDSZ legfontosabb feladatának?*

– Fontosnak tartom, hogy aktív szerepet töltsünk be az integráció megvalósításában. Az FDSZ az integrációt nem célnak, hanem eszközként tekint. Szerintünk az integrációban három célt kell teljesíteni: a hallgatóknak szélesebb választási lehetőséget kell adni a tantárgy elismerésekben, szakfelépítésben; koncentrálni kell az eszközöket, hogy igazi kutatási centrumok jöjjenek létre, ami által nagyobb kutatási feladatokat lehet megvalósítani; az integráció nem eredményezhet létszámleépítést, az integráció nem járhat kareszúttal. Természetesen intézményen belül lesznek mozgások, hiszen nem lehet például három gazdasági főigazgató. Szerintem azonban a másik két gazdasági főigazgatót is el lehet majd helyezni, mert van, lesz feladat. Éppen ezért az FDSZ nem járul hozzá semmilyen elbocsátáshoz! Ezt azzal szeretném indokolni, hogy ma 250 ezer hallgató tanul a magyar felsőoktatásban, az oktatói létszám viszont kevesebb, mint 1994-ben volt, mert 1995-ben a Bokros-csomag kapcsán 2600 oktatót bocsátottak el. Ezt a mai napig nem tudták pótolni, miközben a hallgatói létszám exponenciálisan emelkedett. Nincs létszámfelesleg a magyar felsőoktatásban sem az oktatók, sem az oktatót segítőik között.

Szabó C. Szilárd

Virtuális egyetem

● Budapest (MTI)

Virtuális egyetem, gyakorlati dimenziók címmel felsőoktatási szakemberek számára rendezett konferenciát az Uniworld Közhazsnú Egyesület és az MTA Filozófiai Intézete Budapesten.

A fórumon Nyíri Kristóf, az egyesület elnöke, a Filozófiai Intézet igazgatója elmondta, az Interneten történő oktatás, tanulás, az úgynevezett virtuális egyetem részben megoldást kínálhat a magyar felsőoktatás néhány közismert alapproblémájára is. Áthidalhatja például térbeli távolságokat, enyhíthet az általános alulfinanszírozottságból adódó gondokon, valamelyest ellensúlyozhatja, hogy elégtelen az élvonalbeli oktatók száma, segítséget nyújthat a határon túli magyarság felsőoktatásának. Az egyesületi elnök ugyanakkor hangsúlyozta: a tanárok és diákok közötti személyes találkozási eszközök természetesen nem nélkülözhetők, a hálózaton keresztüli oktatás azonban a legkorszerűbb kommunikációs eszközök révén képes egyfajta személyes közösséget teremteni.

Nyíri Kristóf beszámolt arról is, hogy a Uniworld projekt 1997 tavaszától működik Magyarországon, szervezésében a hazai egyetemeken több kurzus is létrejött már. A program megvalósítására létrehozott egyesület középtávú célja virtuális együttműködési hálózat kiépítése magyar és külföldi felsőoktatási intézményekkel, hosszú távon pedig közvetlen beiratkozási lehetőséget és önálló fokozatot adó képzést kívánnak teremteni. A rövid távú hazai tervek közül az elnök két új szak beindítását említette, ezeken a kultúrák közötti kommunikáció és nemzetközi migrációval kapcsolatos ismereteket oktatják majd.

Építőmester-képzés

● Pécs (MTI)

Építőmester szakmérnök-képzés kezdődött Pécsen, a Janus Pannonius Tudományegyetem Pollack Mihály műszaki főiskolai karán. A négy féléves, államilag elismert maddiplomát adó új kurzus ünnepélyes megnyitóján Kukai Tibor, a kar építés-kivitelezési tanszékének vezetője elmondta: Magyarországon – melynek építőipara a múlt század végén az első közé számított Európában – évszázados hagyományú az építőmesteri cím.

Az építőmesterek képzését az Építési Vállalkozók Országos Szövetsége (ÉVOSZ) is támogatja. Az ÉVOSZ a Magyar Mérnöki Kamarával valamint a budapesti, a debreceni, a győri és a pécsi műszaki főiskolákkal közösen pályázott, és nyerte el a Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alaptól a képzést megalapozó kétéves előkészítő program forrásait. Együttműködési megállapodást kötött a Svájci Építési Vállalkozók Szövetségével is, így az első építőmester-szakmérnökök oklevelén a svájci szövetség hitelesítő pecsétje is rajta lesz. Építőmester kivitelező szakmérnöki diplomát is kaphat, aki eredményes szakdolgozattal és szakvizsgával zárja négy féléves tanulmányait. A képzésre azok jelentkezhetnek, akiknek szakirányú egyetemi vagy főiskolai oklevelük és legalább három éves építőipari kivitelezői gyakorlatuk van.

Új képzések szeptembertől

● Munkatársunktól

A Magyar Akkreditációs Bizottság engedélyezte a József Attila Tudományegyetem Élelmiszeripari Főiskolai Kara számára élelmiszer-ipari menedzserképzés alapítását és indítását. A kétéves, felsőfokú akkreditált iskolai rendszerű szakképzés a tervek szerint idén szeptembertől kezdődne a Fodor József Élelmiszeripari Szakköznevelőiskolában. A szakindítás feltétele, hogy a MAB elfogadja a középiskola kérelmét, amely szerint a képzés a középfokú oktatási intézményben folyik. A felsőfokú akkreditált iskolai rendszerű szakképzés a középfokú és felsőfokú oktatás közötti képzési forma, amely a tanulmányok egy részének beszámításával lehe-

tővé teszi a továbblépést egyetemre vagy főiskolára. A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Főiskolai Kara is post-secondary képzés indítását tervezi képi-diagnosztikai eljárások címmel. Az oktatás szeptembertől kezdődne, amennyiben a Magyar Akkreditációs Bizottság engedélyezi a képzés indítását. A két éves kurzus radiológiai képalkotáshoz, illetve CT mágneses rezonanciavizsgálatok elvégzéséhez nyújt képesítést.

A képzésben részt vevők a főiskolai kar diplomás ápoló és védőnői szakán tanulhatnak tovább, és a szakképzés során tanultak egyharmada beszámítható az említett két szak tananyagába.

Lovász László Wolf-díja

● Jeruzsálem (MTI)

Magyar származású amerikai tudós, Lovász László, a Yale egyetem ötvenéves professzora nyerte el az idén a matematikai Wolf-díjat, megosztva a belgiumi születésű amerikai Elias Steinnelel, a Princeton egyetem tanárával. Lovászt kombinatorikai és számítástechnikai kutatásaiért jutalmazták

ezzel az elismeréssel. A jeruzsálemi székhelyű Wolf Alapítvány fizikai díját Dan Shechtman izraeli tudós, a haifai műszaki egyetem tanára nyerte el. E tudományos elismerés tudományterületenként százezer dollárral jár együtt. Ezer Weizman izraeli elnök nyújtja majd át a díjakat, mégpedig májusban, Jeruzsálemben.